

Inhoud

INLEIDING

- 6 Hoe gebruikt u deze taalgids?
- 6 Uitspraakregels, woordenlijsten
- 7 Inleiding tot het Duits
- 8 Enkele taaleigenaardigheden

KORTE GRAMMATICA

- 10 Zelfstandige naamwoorden
- 10 Lidwoorden
- 10 Naamvallen
- 11 Bijvoeglijke naamwoorden
- 12 Aanwijzende voornaamwoorden
- 13 Persoonlijke voornaamwoorden
- 13 Bezittelijke voornaamwoorden
- 14 Werkwoorden
- 15 Ontkenning
- 15 Vragende vorm
- 15 Nieuwe spelling

UITSPRAAK

- 16 Algemene regels
- 17 Slotmedeklinkers
- 17 Klemtoon

ALGEMENE UITDRUKKINGEN

- 18 Dagelijkse woorden en zinnen
- 19 Voorzetsels, voegwoorden enz.
- 20 Enkele bijvoeglijke naamwoorden
- 20 Taalproblemen
- 21 Begroetingen
- 22 Contacten leggen
- 23 Op bezoek
- 24 Gelukwensen
- 25 Telwoorden, rekenen
- 26 De tijd
- 28 Data, seizoenen, (feest)dagen
- 29 Het weer

AAN DE GRENS

- 31 Pascontrole
- 32 Douane

OP DE WEG

- 33 Vervoermiddelen
- 34 Een auto huren
- 35 Vragen onderweg
- 37 Parkeren, bekeuringen
- 40 Liften

OPENBAAR VERVOER

- 41 Bus, tram en metro
- 43 Trein
- 45 Vliegtuig
- 47 Boot
- 48 Taxi

TANKEN, PECH, ONGEVALLLEN

- 49 Bij het tankstation
- 50 Reparaties
- 51 Onderdelen van de auto
- 54 Onderdelen van de (motor)fiets
- 55 Aard van de beschadiging
- 56 Een ongeval op de weg

OVERNACHTEN

- 58 Vragen onderweg
- 59 Bij de receptie van het hotel
- 62 Gehandicapten
- 63 Inlichtingen, service, klachten
- 66 Kamperen buiten de camping
- 67 Bij de receptie van de camping
- 70 Faciliteiten
- 72 De uitrusting
- 73 Onderdelen van tent en caravan

- **ETEN EN DRINKEN**
- 75 Soorten eet- en drinkgelegenheden
- 76 Gesprekken met het personeel
- 77 Enkele losse uitdrukkingen
- 77 Hoe wilt u het gebakken hebben?
- 78 **Menuwoordenlijst**

- **UITGAAN**
- 98 Wat is er te doen?
- 99 Bioscoop en theater
- 100 Discotheek en nachtclub
- 101 Flirten en romantiek
- 105 Uit met de kinderen

- **PROBLEMEN IN DE STAD**
- 106 De weg vragen
- 108 Er is iets gebeurd / Bij de politie

- **MEDISCHE HULP**
- 112 Hulp vragen
- 113 Bij de arts/tandarts
- 116 Ziekteverschijnselen
- 118 Lichaamsdelen
- 119 Beenderen, gewrichten, spieren, organen
- 120 Ingewanden
- 120 Bij de apotheek
- 121 In het ziekenhuis

- **BANK, POST, TELEFOON, INTERNET**
- 122 Bij de bank
- 123 Op het postkantoor
- 124 Telefoneren
- 126 Het Duitse telefoonalfabet
- 127 Internet

- **SPORT EN RECREATIE**
- 128 Aan het strand / In het zwembad
- 130 Watersport
- 131 Paardrijden
- 132 Een fiets huren
- 132 Wandelen, klimmen

- 133 Golf
- 133 Wintersport
- 135 Voetbal
- 136 Andere sporten
- 137 Ontspannen

- **WINKELEN**
- 138 Openingstijden en winkelgewoonten
- 138 Gesprekken met het winkel-
personeel
- 144 Kleuren, variëteiten
- 144 Maten, gewichten, hoeveelheden
- 144 Levensmiddelen, groenten,
fruit enz.
- 146 Drogisterijartikelen
- 149 Kleding en schoenen
- 152 Fotograferen en filmen
- 153 Boeken, tijdschriften, schrijfwaren
- 155 Juwelen en horloges
- 157 Opticiën
- 157 Rookartikelen
- 157 Wasserette en reiniging
- 158 Kapper
- 160 Schoonheidssalon
- 160 Elektronica
- 160 Speelgoed

- **TOERISME**
- 161 Bij de VVV
- 163 Museumbezoek
- 165 In kastelen, kerken enz.

- **WOORDENLIJST**
- 167 **Nederlands - Duits**
- 228 **Duits - Nederlands**

- 255 In Duitsland gangbare
afkorting

Inleiding

HOE GEBRUIKT U DEZE TAALGIDS?

Het nut van taalgidsen wordt wel eens in twijfel getrokken. De gebruikers ervan lijken daar echter anders over te denken. Zoveel nutteloze zinnen staan er echt niet in en veel zinnen die op het oog overbodig lijken, kunnen opeens heel goed van pas komen als u onverwachts in een bepaalde situatie verzeild raakt. Zelfs zonder enige voorkennis kunt u zich in veel gevallen toch aardig verstaanbaar maken. En bent u wel in de taal ingeburgerd, dan is een taalgids een aardige aanvulling op uw studieboeken.

Bij het samenstellen van deze gids zijn we ervan uitgegaan dat de zinnen waarmee u een gesprek opent kort moeten zijn. Negen van de tien vreemdelingen die u aanspreekt, zullen u onmiddellijk als buitenlander herkennen en alleen al daarom verwachten zij niet dat u met prachtige volzinnen aankomt. Kennis van zo veel mogelijk woorden, zelfstandige of bijvoeglijke naamwoorden waarmee u uw wensen kenbaar kunt maken, gaat bij ons boven allerlei toevoegingen die de zinnen onnodig lang maken.

U zult zien dat we steeds de Nederlandse zin (**vet** gezet) laten volgen door de Duitse (**in het blauw**) en daarna door een regel (*mager* gezet) waarin we de uitspraak zo goed mogelijk weergeven. Het grote probleem is natuurlijk het antwoord dat de aangesprokene zal geven. In veel gidsen heeft de samensteller al meteen een pasklaar antwoord bedacht, maar het zou wel erg toevallig zijn wanneer u nu net dat voorgebakken antwoord krijgt. Veel van die 'terugpraatzinnen' (herkenbaar aan het driehoekje ◀ dat eraan vooraf gaat) zult u in onze taalgids dan ook niet vinden. Liever geven we een flink aantal woordenlijstjes waarin u vast wel wat woorden terugvindt die u ook herkent in de waterval van Duitse woorden die over u wordt uitgestort zodra u zelf uitgesproken bent.

UITSPRAAKREGELS, WOORDENLIJSTEN

Deze taalgids is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken die even zovele situaties weergeven die u op reis kunt tegenkomen: de grenscontrole, de reis door het land, het onderdak, het bezoek aan een bank of postkantoor, medische en technische hulp, het winkelen, sport en recreatie. Bij elk onderwerp geven we wat korte achtergrondinformatie en tips, gevolgd door de eerste zinnen waarmee u het gesprek kunt openen.

WERKWOORDEN

In het Duits eindigen vrijwel alle werkwoorden op **-en**, in enkele gevallen op **-n**. Ook het Duits kent regelmatige en onregelmatige vervoegingen. Ruwweg onderscheiden we twee vervoegingsmogelijkheden: bij de meeste werkwoorden verandert de klinker van de stam of wordt tot Umlaut of er wordt **-t** of **-te** aan de stam toegevoegd:

onbepaalde wijs: **sprechen**
verleden tijd: **sprach**
(wissel van de stam-klinker)

onbepaalde wijs: **zeigen**
verleden tijd: **zeigte**
(toevoeging van **-t/-te** aan de stam)

Hieronder volgen enkele voorbeelden van de regelmatige vervoegingen in de *onvoltooid tegenwoordige resp. verleden tijd*. Er zijn echter talloze andere mogelijkheden (in totaal 26) wat betreft de wissel van de stamklinker. Hiervoor moet u een tabel in een woordenboek raadplegen.

	legen	lesen	fallen
ich	lege/legte	lese/las	falle/fiel
du	legst/legtest	liest/lasest	fällst/fielst
er,sie,es	legt/legte	liest/las	fällt/fiel
wir	legen/legten	lesen/lasen	fallen/fielen
ihr	legt/legtet	lest/last	fallt/fielt
Sie	legen/legten	lesen/lasen	fallen/fielen
sie	legen/legten	lesen/lasen	fallen/fielen

Daarnaast zijn er veel onregelmatige werkwoorden, waaronder de hulpwerkwoorden **gehen** (gaan), **sein** (zijn), **haben** (hebben), **können** (kunnen), **wollen** (willen) en **tun** (doen). Alleen van deze geven we de vervoegingen:

	ich	du	er,sie,es	wir	ihr	Sie	sie
gehen	gehe	gehst	geht	gehen	geht	gehen	gehen
sein	bin	bist	ist	sind	seid	sind	sind
haben	habe	hast	hat	haben	habt	haben	haben
können	kann	kannst	kann	können	könnt	können	können
wollen	will	willst	will	wollen	wollt	wollen	wollen
tun	tue	tust	tut	tun	tut	tun	tun

haben en **sein** worden net als bij ons gebruikt om de voltooid tegenwoordige tijd aan te duiden: **ich habe gesprochen** - *ik heb gesproken*, **ich bin angekommen** - *ik ben aangekomen*. Het voltooid deelwoord wordt in de meeste gevallen gevormd door het voorvoegsel **ge-** en door toevoeging van het achtervoegsel **-en** of **-(e)t**.

Aan de verleden tijd (voltooid of onvoltooid), de aanvoegende wijs en alle andere grammaticale vormen kunnen we geen aandacht besteden; hiervoor moeten we verwijzen naar een leerboek.

ONTKENNING

Een ontkenning wordt (net als in het Nederlands) gevormd door het woord **nicht** (niet) achter het werkwoord te plaatsen:

ik spreek **ich spreche**
ik spreek niet **ich spreche nicht**

ik loop **ich laufe**
ik loop niet **ich laufe nicht**
niemand spreekt **niemand spricht**

VRAGENDE VORM

Men kan aan een zin een vragende vorm geven door persoonlijk voornaamwoord en werkwoord van plaats te laten verwisselen:

je komt **du kommst**
kom je? **kommst du?**

NIEUWE SPELLING

Niet alleen de Nederlandse, maar ook de Duitse taal heeft een nieuwe spelling gekregen, die evenmin zonder horten of stoten is aangenomen. De nieuwe regels zijn op 1 augustus 1998 van kracht geworden en tot 2005 gold een overgangsregeling. Inmiddels is de nieuwe spelling dus overal van kracht, alleen weigeren velen die te gebruiken. Een aantal grote kranten heeft besloten de oude spelling te blijven gebruiken, als ook een aantal deelstaten. Hierdoor bestaan er momenteel in Duitsland eigenlijk twee spellingswijzen naast elkaar. De meeste uitgeverijen hanteren wel de officiële, nieuwe spelling en op scholen wordt ook onderwijs gegeven in de nieuwe spelling. In deze gids wordt de nieuwe spelling gehanteerd.

- Bauernfrühstück** - roerei met ham
Bauernkäse - boerenkaas
Bauernomelett - boerenomelet
Bauernschinken - boerenham
Baumkuchen - cake in laagjes met vulling en chocolade
Bechamelkartoffeln - aardappelen in bechamelsaus
Bechamelsoße - bechamelsaus; basissaus van bloem, boter en melk
Bedienung (nicht) einbegriffen - bedieningsgeld (niet) inbegrepen
Beere - bes
Beigeschmack - bijmaak
Beilagen, Garnitur - bijgerechten (groente, aardappelen)
Berliner - berlinerbol (gefrituurde bol met jam en/of slagroom)
Berliner Weisse - licht tarwebier, geserveerd met siroop en een rietje
bestreuen - bestrooien
Bienenstich - gebak gevuld met creme van boter en honing
Bier - bier
Bierwurst - bierworst
binden - binden
Birkhahn - korhaan
Birne - peer
Biskuit - biscuitje
Biskuit-Rolle - biscuittaart met vulling
Bismarckhering - haring (ingelegd)
bitter - bitter
Bittermandelmakrone - bitterkoekje
blanchiert - geblancheerd
Blatt - blad
Blätterteig - bladerdeeg
Blätterteigschiffchen - bladerdeegbakje
Blätterteigtasche - pasteibakje van bladerdeeg
Blattsellerie - bladselderij
Blattspinat - spinazie
Blumenkohl - bloemkool
Blut - bloed
Blutwurst - bloedworst
Bockwurst - worst (gekookt)
Bohne - boon
Bohnenkraut - bonenkruid
Bouillabaisse - bouillabaisse; goedgevulde soep van vis en schaaldieren met aioli (knoflookmayonaise) of rouille (peper- en knoflookmayonaise)
Bouillon - bouillon (van vlees)
Brasse - brasem
Brasse, rötliche - zeebrasem
braten - bakken, braden
Braten - braadvlees
Bratensauce - vleesjus
Bratfett - bakvet
Brathering - haring (gebakken en koud opgediend)
Bratkartoffeln - gebakken aardappelen
Bratpfanne - braadpan
Bratrost - grilrooster
Bratspieß - draaispits
Bratwurst - braadworst (varkensvlees)
brauner Reis - zilvervliesrijst
Brei - pap
Brennerei - destilleerderij
Brezel - krakeling
Brokkoli - broccoli
Brokkoli Soufflee - broccolisoufflé
Brokkolipüree - broccolipuree
Brombeere - braam
Brot - brood
Brötchen, Semmel - broodje
Brotkorb - broodmandje
Brotpudding - broodpudding
Brotschnitte - boterham
Brühwurst - worst (gekookt)
Brunnenkresse - waterkers
Brust - borst
Buchweizen - boekweit
Buchweizenplinsen - blinis (boekweitpannekoekjes)
Bückling - bokking
Bunte Platte - vleeswarenschotel

Burgunderbraten - rundvlees, gestoofd
in wijn

Burgundersoße - rodewijnsaus

Butter - boter

Buttercreme - boter crème

Buttercremetorte - crème taart

Butterkuchen - boterkoek

Buttermilch - karnemelk

Buttersauce - botersaus

C

Caesarssalat - caesarsalade; groene sla
met kip en Parmezaanse kaas

Calamari-Salat - inktvissalade

Cashewnuss - cashewnoot

Champagner (trockener) - champagne
(droge)

Champignon - champignon

Charlotte, Krustenpudding - charlotte

Cherrytomate - kertomaatje

Chicorée - witlof, Brussels lof

Chicorée Salat - witlofsalade met gar-
nalen

Chilipeffer - Spaanse peper

Chinakohl - Chinese kool

Chips - chips

Clubsandwich - clubsandwich

Cocktail - cocktail

Cognac, Kognak - cognac

Cordon bleu - cordon bleu; schnitzel
gevuld met kaas en ham

Coulis, Püreesoße - coulis; (dikke) saus/
puree van vis, vlees of vruchten

Crème fraîche - crème fraîche

Crème, Krem - room, slagroom

Cremeschnitte - tompoes

Cremesuppe - romige soep

Crêpe - flensje, pannenkoek(je)

Curry - kerrie

Currywurst (mit Pommes frites) - braad-
worst (met kerriesaus en patates frites)

D

Dampfnudel - knoedels (gestoomd,
zoet of hartig) {Zuid-Duitsland}

Dattel - dadel

Dekantierkaraffe - decanteerkaraf

Dessertlöffel - dessertlepel

Deutsches Beefsteak - biefstuk tartaar
(rauw vlees)

dick - dik (compact)

Dicke Bohne - tuinboon

Dickmilch - hangop

Digestif - digestief

Dill - dille

Dillsoße - dillesaus

Dinkel - spelt

Dorade - dorade, zeebrasem

Doradenfilet - dorade, zeebrasem (filet)

Dotter - eidooier

duftend - geurend

dunkles Bier - donker bier

durchwachsener Speck - doorregen spek

E

Ei - ei

Eiercreme - custard, custardpudding, vla

Eierkuchen, Eieraufauf - omelet
(naturel)

Eierpfannkuchen - pannenkoek

Eierspeisen - eigerechten

Eierstich - gestold eigeel met kruiden, in
blokjes gesneden

Eiertorte - eiertaart

Eigelb - eigeel

eindicken - indikken

ingelegt - ingelegd

Eingeweide - ingewanden

Einspanner - Wiener melange; koffie of
espresso met slagroom {Oostenrijk}

Eintopf(gericht) - stoofschotel

Eis - ijs (dessert)

Eisbecher - ijsbeker, ijscoupe